

ЛЮБІ
ПЕРШОКЛАСНИКИ ТА ПЕРШОКЛАСНИЦІ!

Цей підручник поведе вас у Країну Мистецтва. Ви мандруватимете з вірними помічниками — Лясолькою та Барвиком. Вони навчать вас співати, малювати, передавати красу довкілля у творчості.

Щасті!

Розділ I

МИСТЕЦТВО – ЧАРІВНЕ ВІКНО У СВІТ

I. ПЕРШИЙ РАЗ У ПЕРШИЙ КЛАС...

Школа відчиняє тобі двері в дивовижний світ Мистецтва.

Звуки, які ти чуєш навколо: стукіт дощу, гудіння машин, спів птахів, — шумові. **Музичні звуки** співають або виконують на музичних інструментах.

?

Допоможи Барвику визначити музичні та шумові звуки. Знайди на малюнку музичні інструменти.

Музичні звуки складаються у виразний наспів — **мелодію**. Вона є основою музики.

?

М. Скорик. Мелодія. «Гойда, гойда-гой, ніченька іде» у виконанні Н. Матвієнко (фрагмент). Е. Градескі. «Дорогою додому зі школи».

?

Як виконується музика? Придумай рухи до одного з творів.

ПІСНЯ ПЕРШОКЛАСНИКА

Музика і слова Наталії Май

Пер-ший раз у пер-ший клас ми йде-мо о - хо - че,
пер-шим дзво-ни-ком для нас про-дзве-нів дзві-но - чок.

Придумай мелодію поспівки та виконай її.

Продзвенів дзвінок, почнемо урок. Добрий день!

Підкажи Барвику, як слід поводитися під час співу.

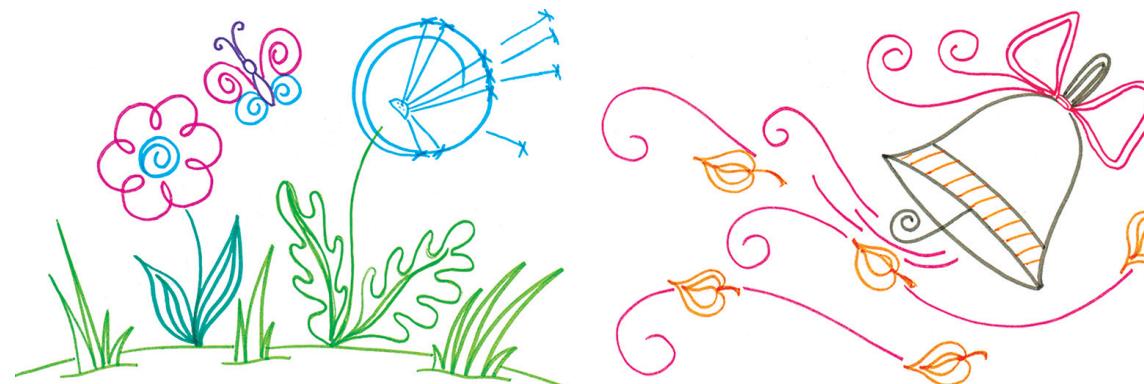
Порівняй музичні звуки з шумовими. Як вони виникають?

I. ПЕРШИЙ РАЗ У ПЕРШИЙ КЛАС...

Світ, що відкриє тобі школа, сповнений захопливих фантазій, бажання пізнати невідоме.

Усе, що ти бачиш навколо, можна намалювати, наприклад, за допомогою крапок і виразних ліній. Так народжується **образотворче мистецтво**.

Що художники зобразили за допомогою ліній і крапок? Порівняй крапки зі звуками, лінії — з мелодіями.

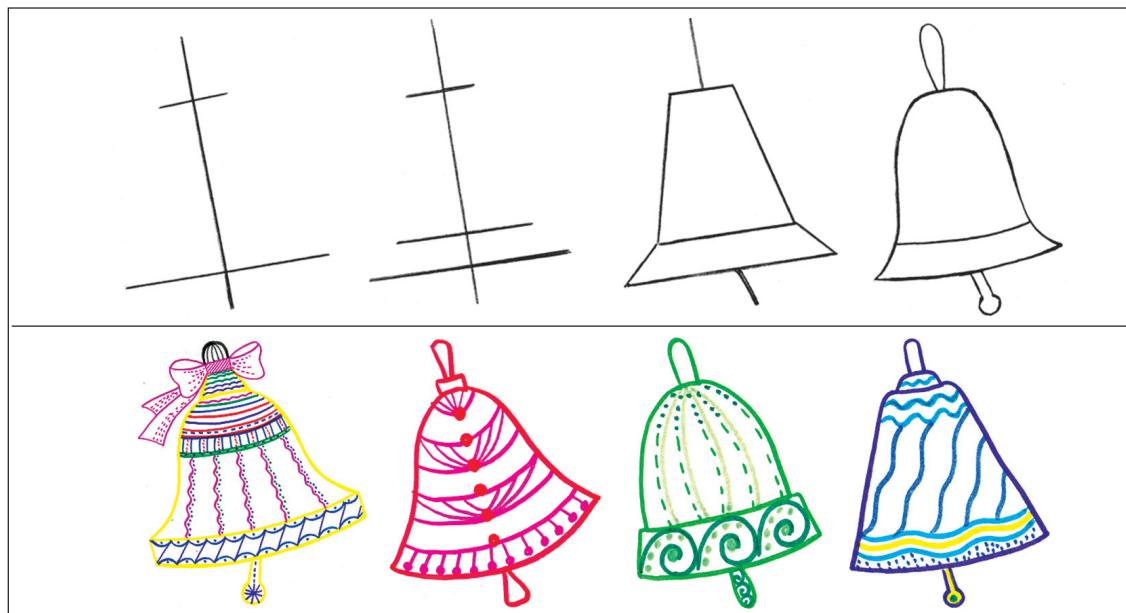
Допоможи Лясольці знайти інструменти, якими користуються художники.

Вправа. Потренуйся малювати різні лінії, які нагадують гори, хвильки, пружинку, равлика.

Придумай і намалюй шкільний дзвоник (*фломастери, олівці*). Поміркуй, як його можна прикрасити.

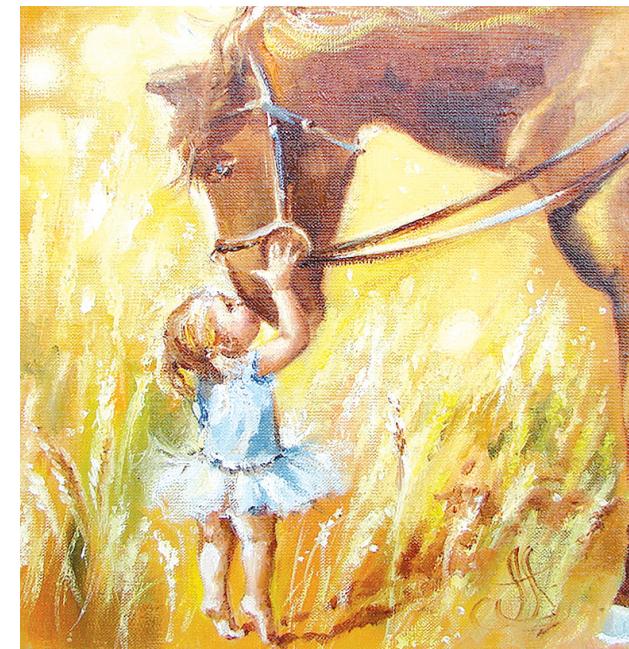
Віднайди на малюнках у книжках виразні лінії.

2. МОЇ ДРУЗІ

У школі ти навчатимешся читати, писати, рахувати, співати, малювати. А також — спілкуватися з однолітками та дружити.

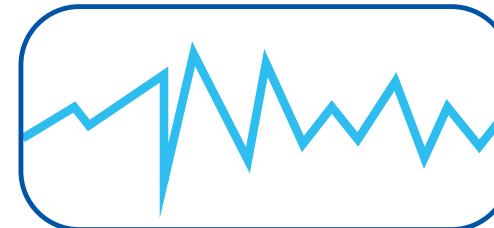
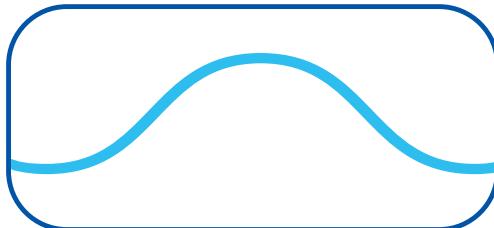
Поміркуй, чи можна назвати друзями тих, кого зображені на картинах. Поясни. Чи є в тебе друзі — домашні улюблениці?

Українська народна пісня «Котику сіренъкий». Я. Барнич. «Коник».

Яка з мелодій спокійна та ніжна, а яка — жвава та грайлива? Порівняй ці мелодії з лініями.

М/ф «Тиша, вечір надворі»

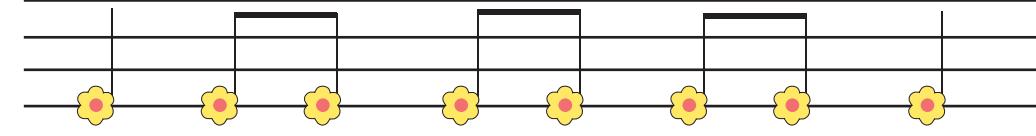
Музичні звуки є довгі та короткі.

Короткі назвемо ТІ, позначимо або .

Довгі назвемо ТА, позначимо І або .

Заспівай поспівку з довгих і коротких звуків.

Ми — друж- ний	i	ве-	се-	лий	клас.
друж- ба	по-	ед-	на-	ла	нас.

Проплескай послідовність звуків поспівки.

Розглянь малюнок і скажи, як треба поводитися під час слухання музики.

Придумай мелодію до привітання «Доброго дня, друзі!». Відшукай у ній довгі й короткі звуки.

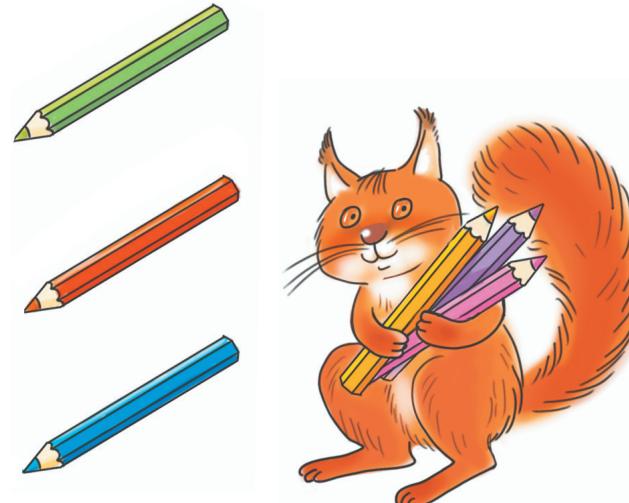
2. МОЇ ДРУЗІ

З друзями завжди весело: на прогулянці чи вдома, у парку чи у школі.

Що відбувається на ілюстрації? Як за допомогою різних виразних ліній зображені друзів?

Головна я недарма, бо я лінія прямая.

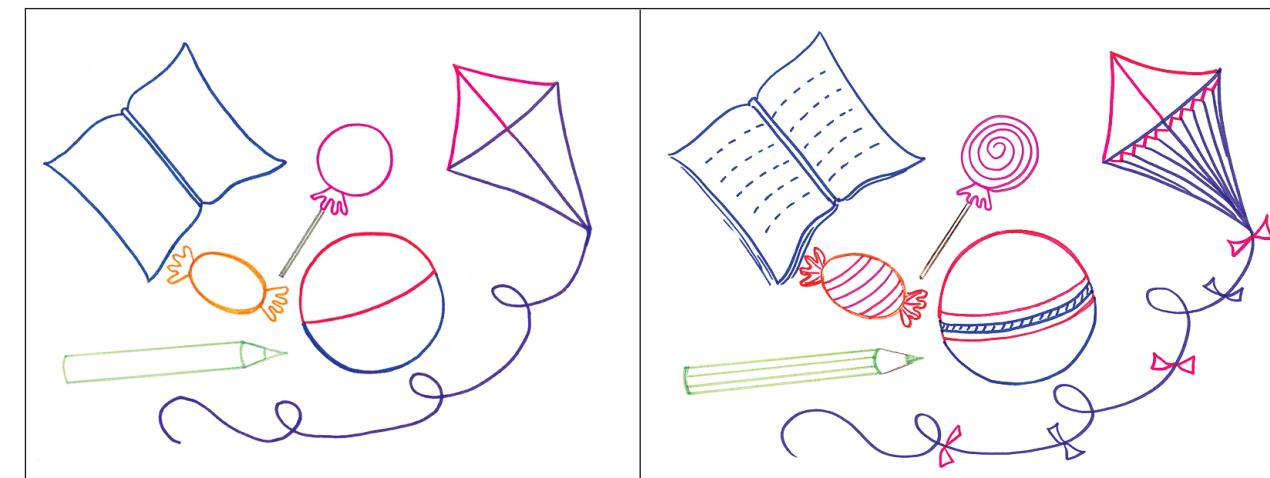
А я — ламана. Впізнали?
Помандрую в гори з вами.

Намалюю всі дива,
бо я лінія крива.

На день народження друзям зазвичай дарують цікаві та корисні подарунки. Віднайди на картині різні види ліній.

Створи настрій своєму другові (подружці). Намалюй для них подарунок за допомогою різних ліній.

На дозвіллі з друзями пограйте у гру «Відгадай характер лінії». Зображені лінії руками у повітрі.

3. МОЄ ДОВКІЛЛЯ

Музичними звуками можна відтворити голоси довкілля. Музичні звуки бувають **високі та низькі**.

Підкажи Барвику, хто з мешканців лісу спілкується високими голосами, а хто — низькими. Які музичні інструменти можна дібрати кожному з них?

сопілка

трикутник

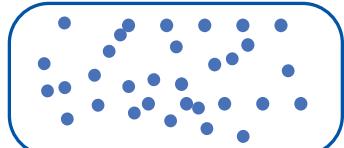
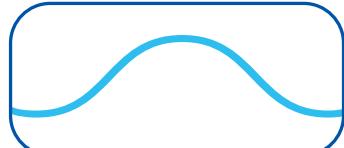

бубон

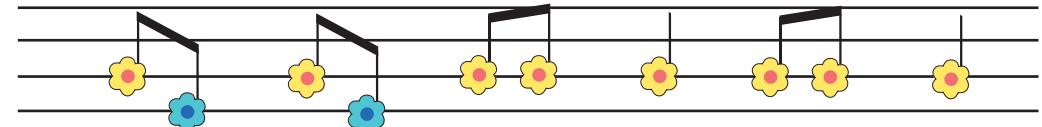

Звуки грому. Е. Гріг. «Пташка». В. Подвала. «Їжачок». «Дятел».

Порівняй звуки. Які із цих малюнків відповідатимуть рухам їжачка, а які — дятла?

Пограй у гру «Зозуля та соловейко».

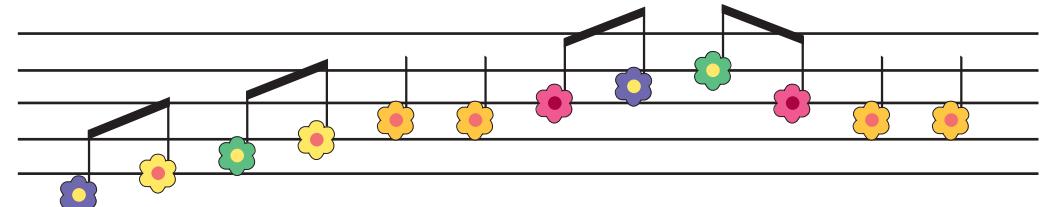
Ку - ку, ку - ку, тьюх-тьох- тьюх, тьюх-тьох-тьох.

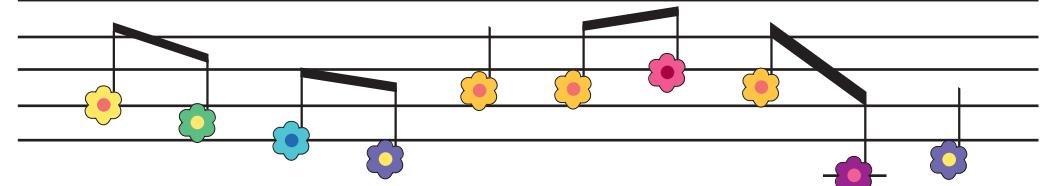
На цю мелодію створи поспівку «Дінь-дон».

ПРИЛЕТІВ КОМАРИК

Музика народна Словеса В. Гончарук

На- су - ну - ли хма -ри, при-ле - тів ко - ма- рик,

ка- же: «Бу - де дощ! Ду - же силь-ний дощ!»

Пофантазуй і придумай музичну історію з голосами тварин різної висоти.

3. МОЄ ДОВКІЛЛЯ

На прогулянці в лісі можна почути різні звуки — шепті листя, спів пташок, шурхіт їжачків.

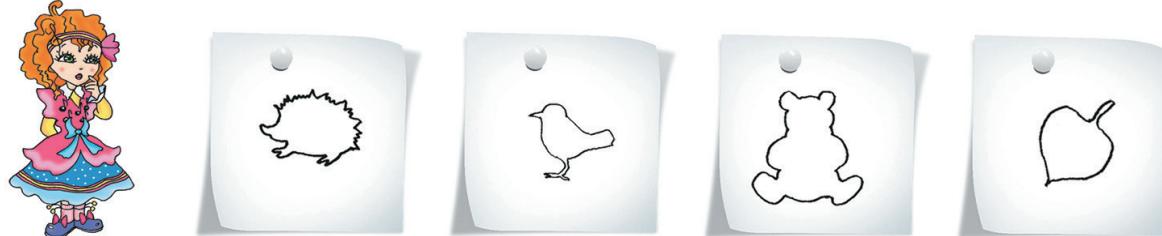

Як художниця зобразила їжачків?

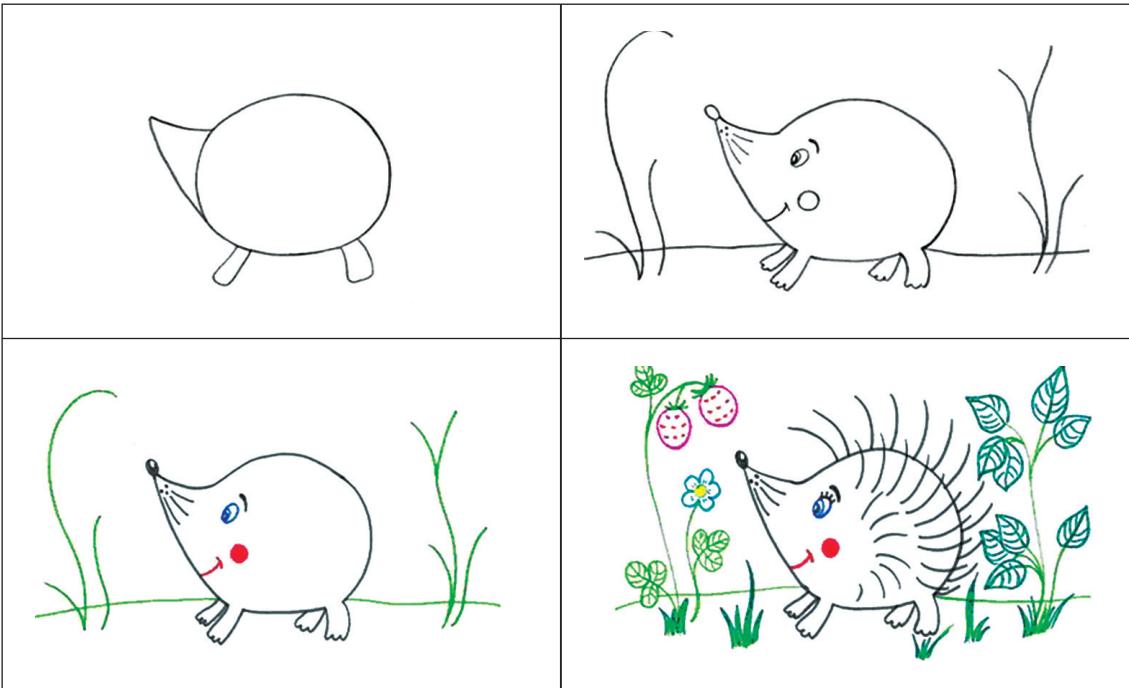
Для того щоб малюнок був виразним, художники часто обводять його лінією — **контуром**.

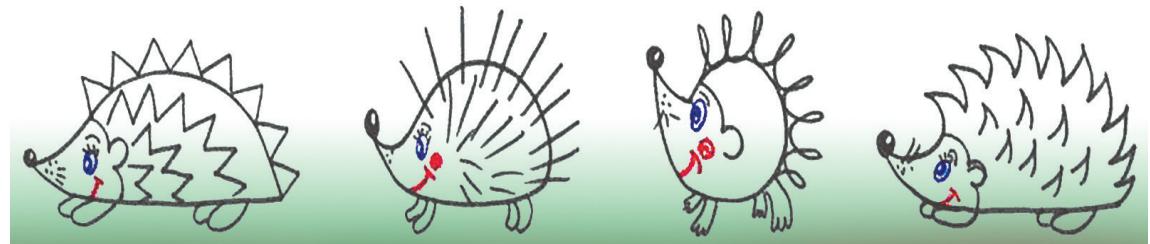
Допоможи Лясољці впізнати, кого або що намалював Барвик за допомогою контурів.

Намалюй їжачка (фломастери, олівці).

У зразках малюнків їжачків знайди відмінності в зображені голо-чок.

Склади казочку про їжачка за малюнком.

4. СВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Музика може відтворювати навіть «голоси» і рухи комах.

В. Барвінський. «Жучок і Жучиха». А. Штогаренко. «Метелик».

Якою гучністю композитори передали політ комах? Якому музичному твору відповідає картина?

Музичні звуки бувають **гучні** та **тихи**. У музичі силу звучання позначають так:

f (форте) — гучно, **p** (піано) — тихо.

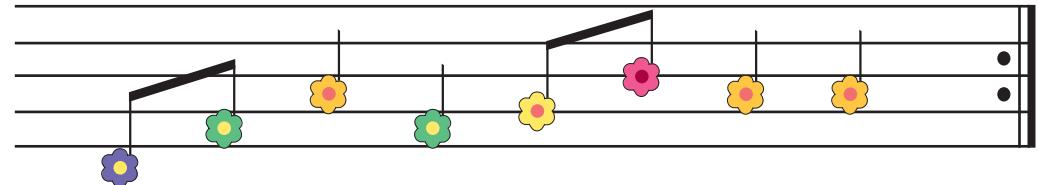
Гра «Луна» («Ay»).

f

p

Заспівай поспівку про павука гучно, а про мушку — тихо. (Слова і музика В. Верховинця).

Па - вук сі - рий, во - ло - ха - тий,

f павук хижий, головатий
павутину снує в лісі
на малих мушок.

p Мушко, мушко, стережися,
павутини не торкай,
бо як зловить павук хижий,
буде, мушко, тобі край.

|| — знак повторення.

Створи звукові картини: «Як легенький вітерець перетворився на сильний вітер» (голосом); «Як з дощових крапельок почалася злива з громом» (на інструменті).

Пригадай, які бувають музичні звуки.

ВИСОКІ

КОРОТКІ

НИЗЬКІ

ГУЧНІ

ДОВГІ

ТИХІ

Ч. СВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Світ навколо такий цікавий і різноманітний — у формах, барвах, звуках.

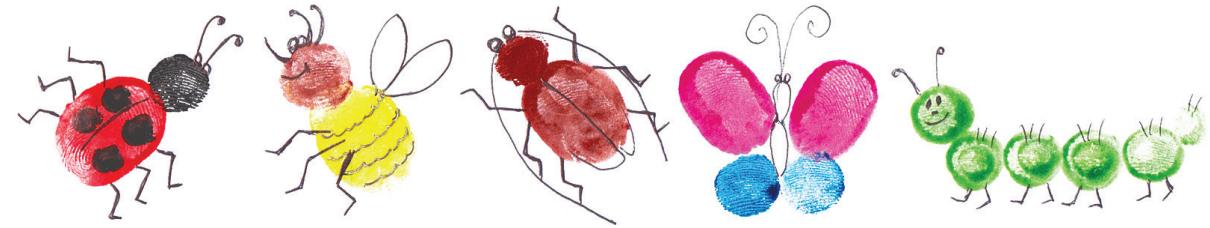

Розглянь різнобарв'я метеликів, форму і візерунки крилець.

Усе, що ти бачиш, можна малювати не лише олівцями, фломастерами чи крейдою, а й **пензлями**. Для цього користуються **фарбами**.

Вправа. Намалюй пальчиком, умоченим у фарбу.

Намалюй комашок на квітучій галявині пензликом та пальчиком, умоченим у фарбу.

Визнач, чий малюнок розміщено правильно.

Яких ще комах можна намалювати пальчиками та долоньками?

5. ЛЯЛЬКОВІ НАСТРОЇ

Усі ми любимо гратися. Іграшки дарують нам різні почуття.

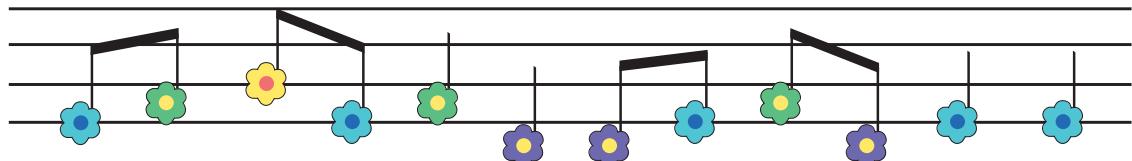
Л. Колодуб. «Лялька співає».

Р. Шуман. «Сміливий вершник». Відеоролик до п'єси Л. Колодуб «Лялька співає» (автор – Н. Антоник).

З якими персонажами тебе «познайомила» музика? Які настрої вона передала? Порівняй з настроїми у діточок на картинах.

Заспівай пісеньку з різними закінченнями (сумно, весело). Покажи відповідні емоції мімікою, рухами.

Бі - до - лаш- на Ма- ша вчи-лась їс - ти ка - шу:
що - ки Ма - ші в ка - ші, но - сик Ма - ші в ка - ші,

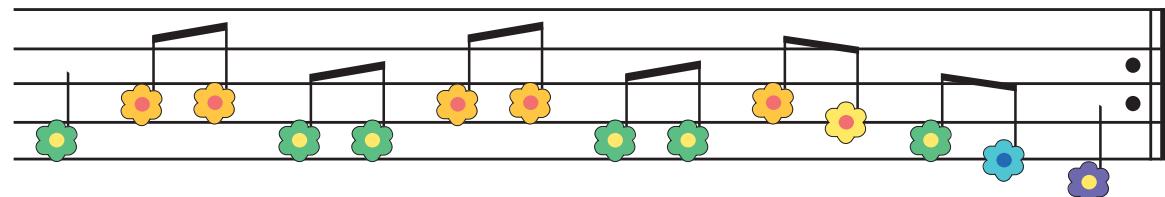

тільки в рота Маші
не попало каші.

Ну й смачненьку кашу
з'їла наша Маша.

За Ігорем Січовиком

I - де би- чок, хи - та - єть- ся, зіт- ха - є на хо - ду:
«Ох, кла- доч -ка кін - ча- єть- ся, я за - раз у - па - ду!»

Який настрій мелодії поспівки про бичка?

Заспівай своїм іграшкам пісні з різними настроїми.

5. ЛЯЛЬКОВІ НАСТРОЇ

Є в Україні художниця, яку називають «Постачальницею щастя». Це Євгенія Гапчинська. Герої та героїні її картин мають різний настрій та емоції.

Знайди на картинах вирази спокою, радості, задоволення, щастя. Пригадай, що тобі приносить задоволення та гарний настрій.

За допомогою фарб та олівців можна створити святковий настрій. Розглянь, як це зробив Барвик.

У святкові дні країни,
в темнім небі між зірок
розвивають диво-квіти,
їм завжди радіють діти.
Здогадались? Це — салют
прикрашає небо тут!

Намалуй святковий феєрверк над твоїм містом чи селом (воскові олівець та акварельні фарби).

Розкажи, як Барвик наносить фарбу на малюнок.

Відтвори свій настрій за допомогою смайліків.

6. ДИТЯЧІ ЗАХОПЛЕННЯ

Усі діти дуже люблять гратися, зокрема багато дитячих захоплень пов'язані з технікою.

Б. Фільц. «Гра у м'ячик». Р. Шуман. Фортепіанний цикл «Дитячі сцени». «Гра в піжмурки».

Як мистецтво «розповіло» про дитячі захоплення? У які ігри любиш грати ти?

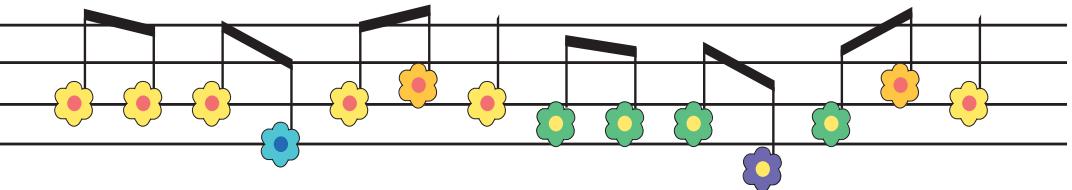

М/ф «Літачок Жужа». Рахуємо до десяти.

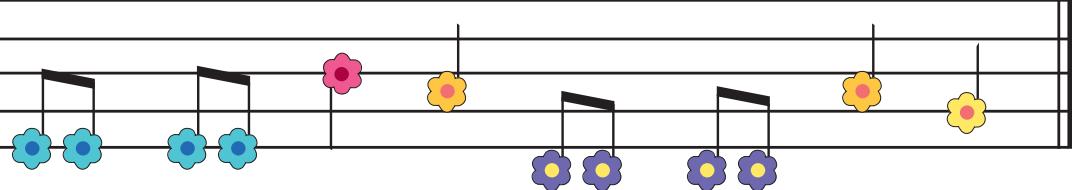

ЛІТАЧОК ЖУЖА

Музика В. Прокопика Слова Н. Танасійчук

В си-нім не-бі лі -та-чок мчитьсѧ се-ред зі-ро-чок.

Наш лі- та- чок Жу - жа з ді-точ - ка - ми дру - жить.

Пригадай пісні з улюблених мультфільмів, порівняй їхні мелодії. Добери відповідні слова.

СПОКІЙНА

НАСПІВНА

РУХЛИВА

ШВИДКА

Розкажи про твої захоплення. Дізнайся, як допомагають у вивчені мистецтва планшет та синтезатор.

Намалюй диво-машину, використовуючи різні форми (олівці).

6. ДИТЯЧІ ЗАХОПЛЕННЯ

Щодня нас оточує багато цікавих приладів. Діти захоплюються машинками, літачками, різними роботами.

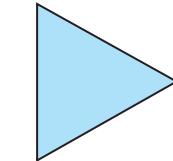
Пригадай, з яким ще транспортом ти ознайомлюєшся завдяки мультфільмам.

М/ф «Літачок Ліп» (за мотивами казок Н. Вовк).

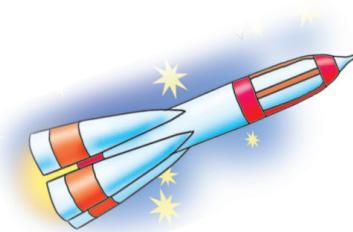
Лінії утворюють різні форми. Наприклад, прямокутну, трикутну.

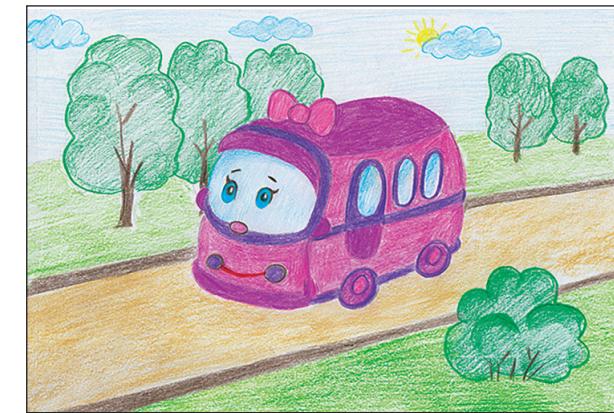
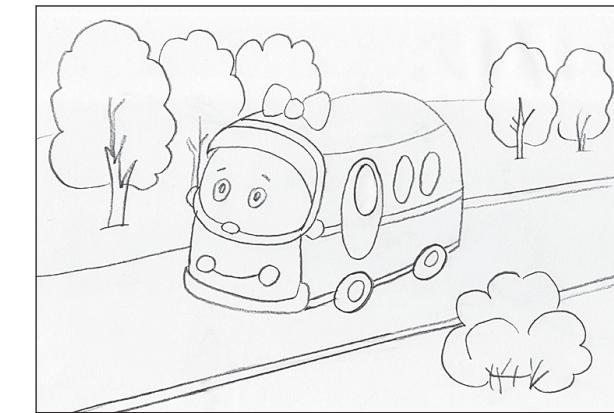
прямокутник

квадрат

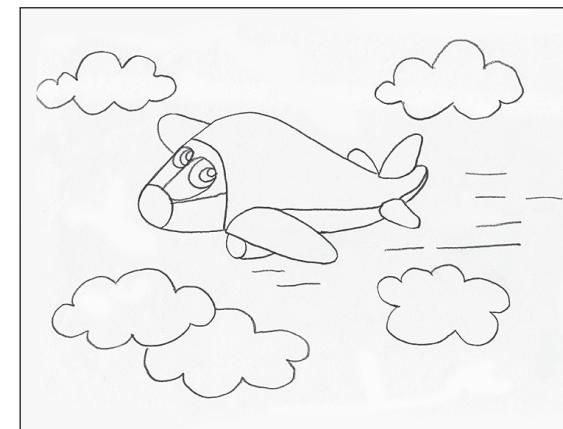
трикутник

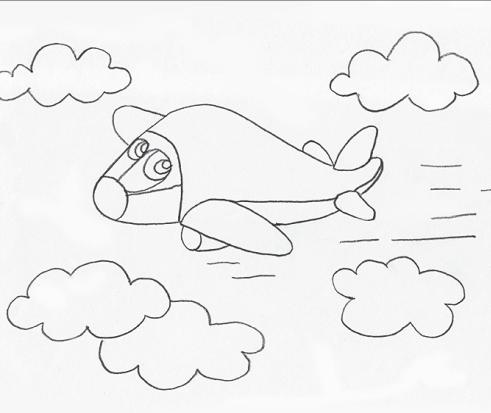
Наведи приклади, де у твоєму житті можна спостерігати трикутні та прямокутні форми.

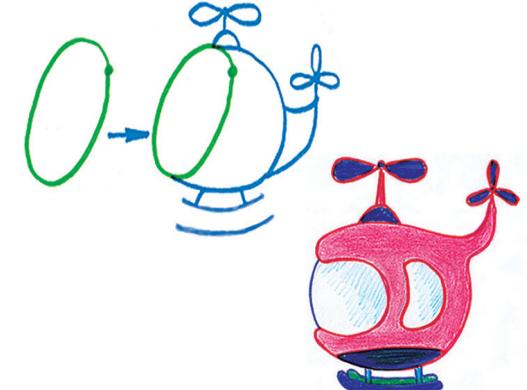
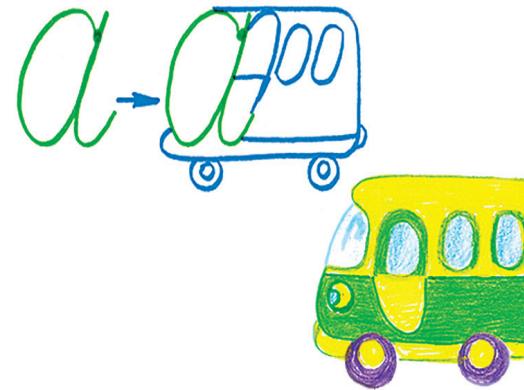
Варіант 1

Варіант 2

Пригадай, як пишуться вивчені літери. Створи веселий образ літери-машинки чи іншої іграшки. Поцікався, як можна малювати за допомогою комп’ютера.

7. ОСІННІЙ ЯРМАРОК

Осінь називають щедрою, адже вона дарує людям багатий урожай — овочі, фрукти. Мистецтво може нам розповісти про осінні дари.

В. Кузнєцов. Український ярмарок (гурт «Дзвони»). Український народний танець «Козачок».

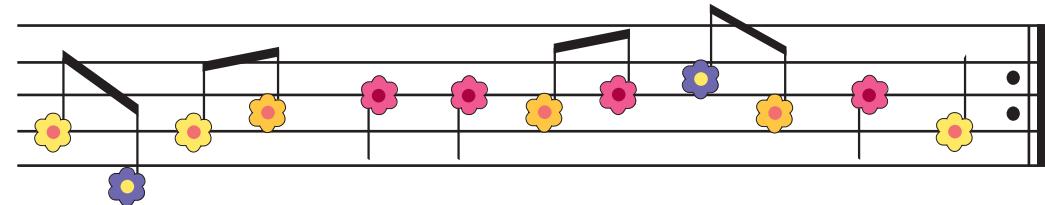
Який настрій викликала в тебе ця музика? Розглянь картину про дари осені. Який її загальний настрій?

«Оживи» картину. Уяви, що фрукти та ягоди раптом заспівали. Виконай виразно придумані мелодії, щоб однокласники (однокласниці) відгадали герой картини.

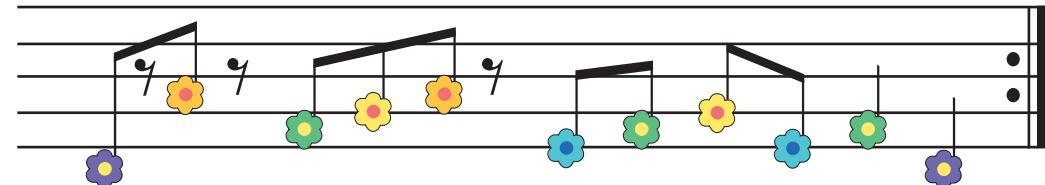

УРОЖАЙНА

Музика народна Слова Н. Кукловської

О-сінь на - сту - пи - ла, яб - лук на -tru - си - ла.
Ось і гру - ші, й сли-ви, і смач - ні, й кра-си - ві.

Ой так, ой так, так, і смач-ні, й кра-си - ві.

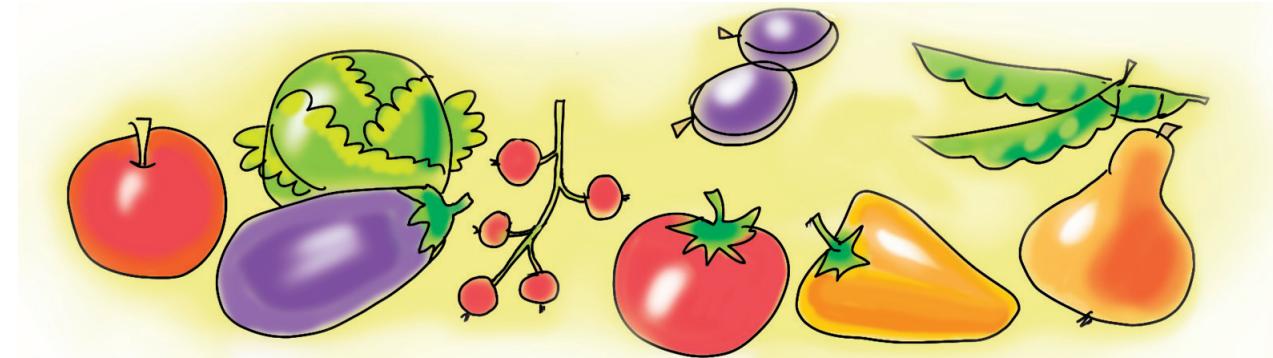

!
Під час співу чітко та зрозуміло вимовляй усі звуки!

— знак перерви у звучанні

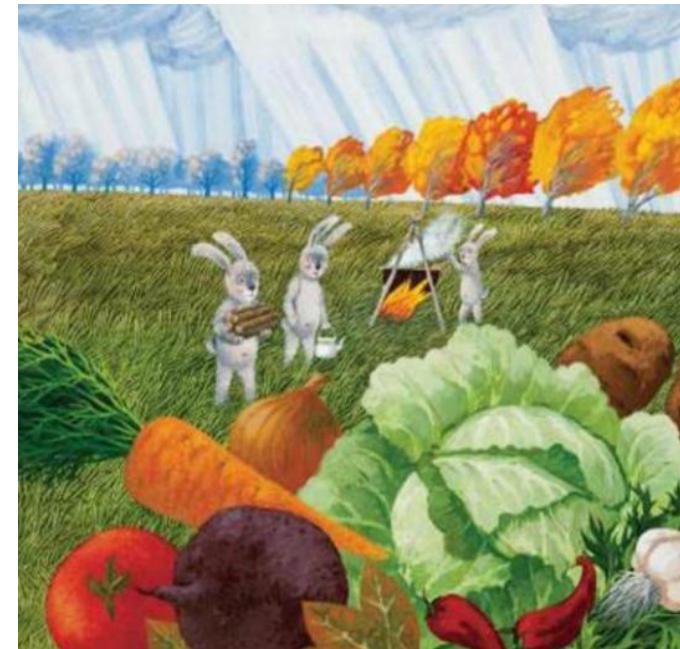
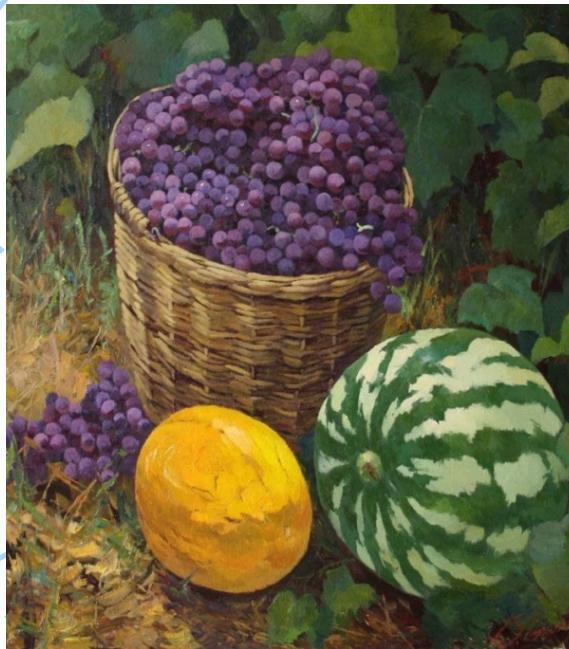
Гра «Ярмарок». Намалюй овочі та фрукти, що тобі подобаються. Порадься з дорослими, скільки вони можуть коштувати. Зроби наліпки-цінники на малюнки.

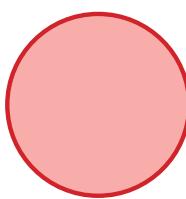
7. ОСІННІЙ ЯРМАРОК

Всіх дивує осінь нині:
прикотила гарбузи і дині.
Заглянула швидко в сад —
яблук, груш труснула
і зібрала виноград!

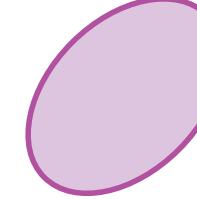

Назви овочі та фрукти, зображені на картинах. Яку форму вони мають? Чи схожі вони на справжні? Чому?

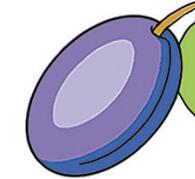
Лінії утворюють круглу та овальну форми.

круг

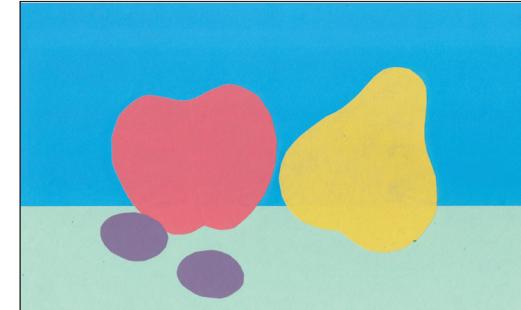
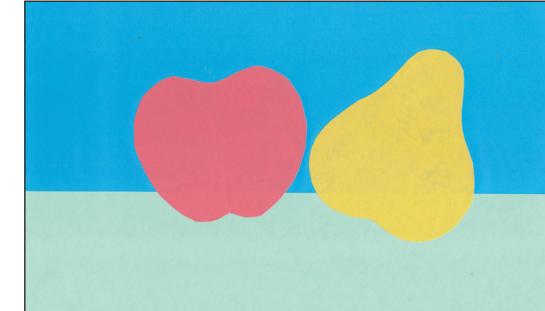
овал

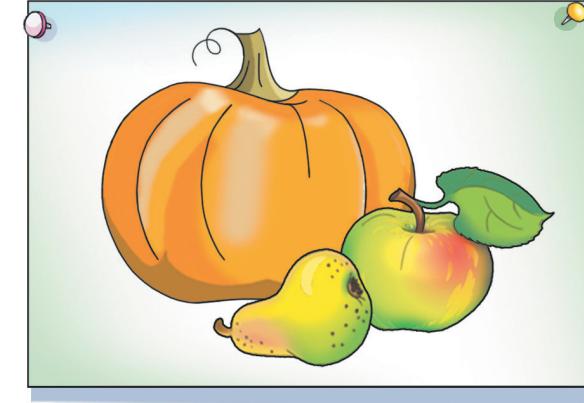
Аплікація — вирізування фігурок із різних матеріалів і наклеювання їх на будь-яку поверхню.

Виконай аплікацію «Урожай» із кольорового паперу.

Поясни Лясольці, як потрібно правильно розмістити аплікацію на папері.

Зверни увагу на різні форми овочів і фруктів. Які ще фрукти мають круглу чи овальну форму?

8. МОЯ УКРАЇНА БАГАТА Й ГОСТИННА

Усе, що тебе оточує, твої рідні та друзі — усе це твій рідний край, наша співуча Україна!

Музика О. Осадчого, слова Ю. Рибчинського «Земле моя».

Про що ця пісня, яка її мелодія? Як ти розумієш назву картини Марфи Тимченко «Співуча Україна»?

НАСПІВНА

ШИРОКА

НІЖНА

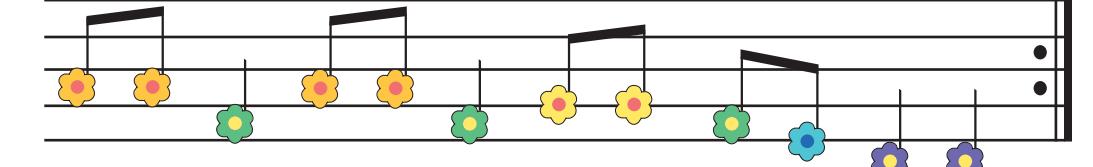
Відтвори ритм.

Щед - ра і доб - ра на - ша зем - ля!
Це - Ук - ра - ї - на рід - на мо - я!

Виконай поспівку.

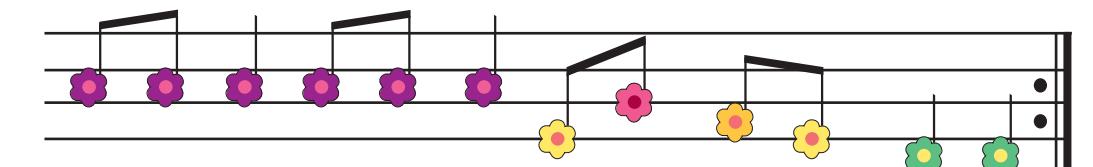
Рід - ний край, рід - ний край, Ук - ра - ї - но на - ша!
На - вкру - ги все цві - те, ти у нас най - кра - ща!

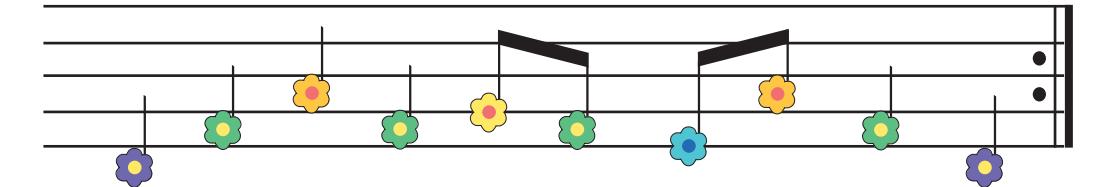
Виконай поспівку в різному характері: легко, наспівно та урочисто. Покажи рукою, як рухається мелодія.

НА МІСТОЧКУ

Музика А. Філіпенка Слова Г. Бойка

Че - рез міст пе - ре - юти тре - ба нам, ма - ля - там,
щоб гри- би, щоб гри- би в лі - сі по - зби - ра - ти.

На міс - точ - ку вов - чик спо - чи - ва - є,
на міс - то - чок ді - ток не пус - ка - є.

Заспівай пісню в ролях відповідно до характерів героїв: злий вовк, сміливий козлик.

Які пісні про рідний край ти знаєш?

8. МОЯ УКРАЇНА БАГАТА Й ГОСТИННА

Наша рідна земля багата й щедра! Осінь – чудова пора, коли можна спостерігати і фантазувати.

Поміркуй, які вироби можна створити з овочів та фруктів.

Варіант 1. Пофантазуй і перетвори овочі або фрукти на кумедних звіряток (овочі, фрукти, пластилін).

Варіант 2. Подивись, кого або що можна створити з природних матеріалів. Спробуй і ти.

9. КРАСА РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Світ навколо вражає звуковим і кольоровим розмаїттям. А осінь — справжня мальовничка.

К. Стеценко. Вечірня пісня. С. Людкевич. Старовинна пісня.

Музика швидка чи повільна? Відтвори рухами рук мелодичну лінію пісні. Яку лінію нагадує мелодія?

Пісня — музичний твір для співу. Пісня складається з куплетів. Куплет має **заспів і приспів**.

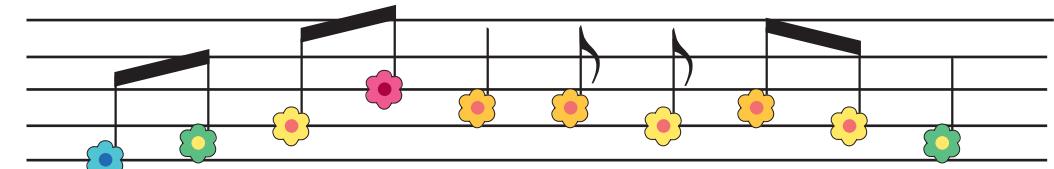

Розглянь пісенне намисто, яке зробила Лясолька. Чому квіточки мають різні колір і форму?

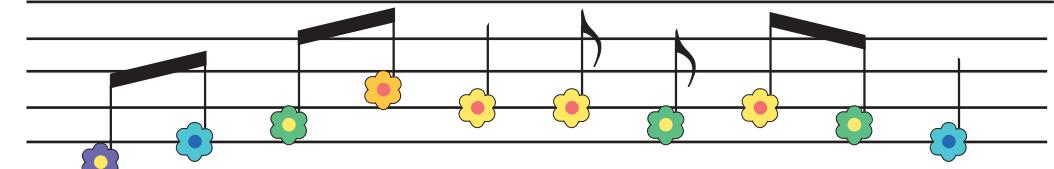

ОЙ ХОДИЛА ОСІНЬ

Музика М. Ведмедері Слова Н. Красоткіної

Ой хо-ди-ла о-сінь, блу-ка-ла.

Лис-тяч-ко в га-ю фар-бу-ва-ла.

Подумай, де під час співу потрібно вдихати повітря, щоб не розривати слова, фрази.

V — знак дихання

Потренуй своє дихання, співаючи «ля, ля, ля» на одному звуці.

! Під час співу роби спокійний **видих**, а при **вдиху** не піднімай плечі.

Визнач в улюблених піснях куплети. Коли співаєш вдома, стеж за співацьким диханням.

9. КРАСА РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Восени все довкола перетворюється на казковий барвистий букет.

На які кольори багата осінь?

Щоб зобразити світ кольоровим, люди винайшли різні фарби. Червоний, жовтий, синій — **основні** кольори.

Художники змішують фарби на спеціальній дощечці — палітрі. Якщо змішати два основні кольори, то отримаємо **похідний**: зелений, оранжевий чи фіолетовий.

Вправа. Поекспериментуй, утвори похідні кольори.

Зобрази природу, роздумухуючи плями (фарби, тонований папір). Використай трубочку для соку та ін.

Варіант 1

Варіант 2

Бережи дерева — зелені «легені» планети!

Назви основні й похідні кольори. На дозвіллі поспостерігай за змінами кольорів у природі восени.

10. ВЕСЕЛКОВИЙ ДИВОГРАЙ

Раз — і пішов дощик, два — засяяло сонечко, три — з'явилася різнокольорова веселка.

Митці присвячували барвистій райдузі вірші, картини, музичні твори.

Г. Арлен. «Десь за веселкою».

Спробуй передати рухами характер музики про веселку.

Олександр Шевченко. «Кольори веселки» (із серії «З любов'ю до дітей»).

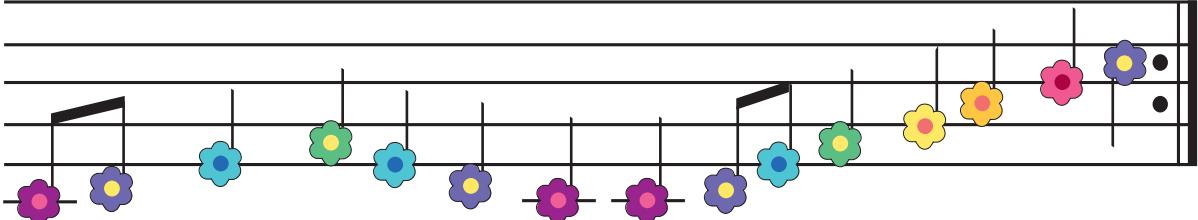
Про що розповіла пісня?

ВЕСЕЛКА

Слова Н. Гуркіної

V

Дош про - йшов, і міст з'я - вив - ся, сім у ньо - го ко - льо-рів.
На -віть зай - чик за - ди - вив - ся, ді-ву-див -но -му зра-дів!

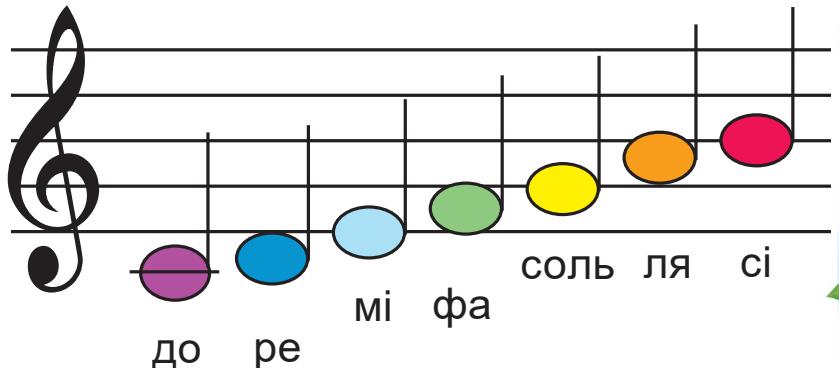
КАП-КАП-КАП

Музика і слова Н. Май

Порівняй музику про веселку. Який настрій викликала пісня? Під час співу «допомагай» дощіку різними звуками: оплесками, клацанням пальчиків, грою на трикутнику.

У веселці — сім кольорів, а в музиці — сім **нот**. Вони «живуть» на **нотоносці**. Двері до будиночку нот «відкриває» **скрипковий ключ**.

Розкажи рідним про мешканців будиночку нот. Повтори їх назви.

10. ВЕСЕЛКОВИЙ ДИВОГРАЙ

Природа подарувала людям таке чудове явище, як веселка. У ній ми можемо побачити сім кольорів. Вони розміщені в такому порядку: червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий.

Розкажи про зображений краєвид. Чи спостерігав (спостерігала) ти після дощу веселку? Якою вона була?

Створи малюнок з веселкою (акварель). Передай радісний настрій за допомогою основних і похідних кольорів.

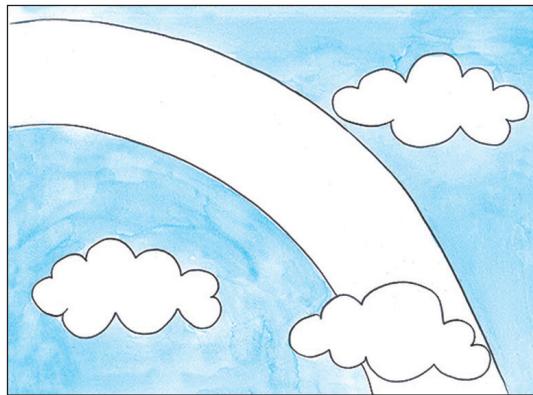
У веселки сім доріг,
всі хутенько я пробіг.
Потім фарби я узяв
і її намалював.

За Тамарою Петровською

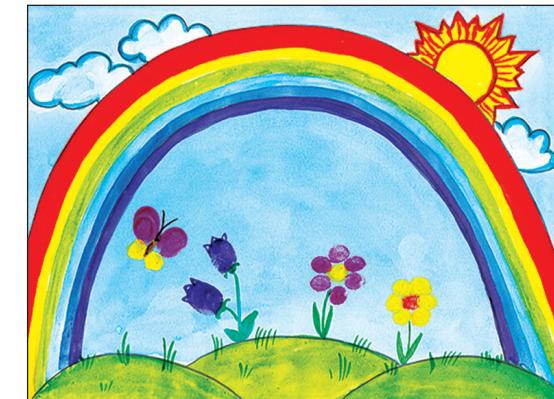
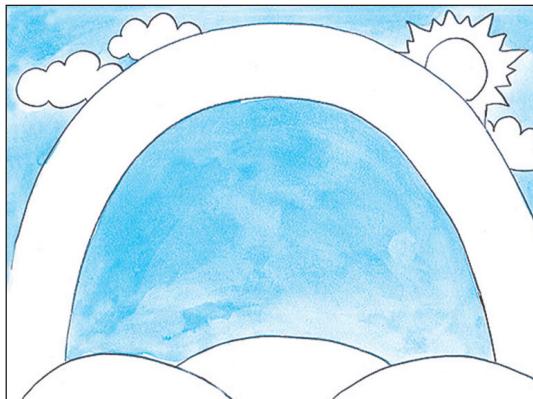

! Намагайся, щоб твій малюнок повністю заповнював аркуш.

Варіант 1

Варіант 2

Назви кольори веселки. Знайди їх у своєму одязі, іграшках та в інших речах, що тебе оточують.

ІІ. РІЗНІ БАРВИ У ПРИРОДІ

За допомогою звуків можна передати різні почуття, настрої. А можна створити звукові картини.

Створи разом із друзями звукові картини «Пісня осені» та «Хоровод зими». Оберіть головних героїв: дощ, вітер, сніжинки тощо. Поміркуйте, звуки якої гучності й тривалості підійдуть для них. Які танцювальні рухи прикрасять кожну звукову картину?

Український народний танець «Метелиця» (фрагмент).

Кітаро. «Зимовий вальс» (фрагмент).

Який характер танців? Які танці ти знаєш? Поміркуй, яких танців навчилися Лясолька і Барвик.

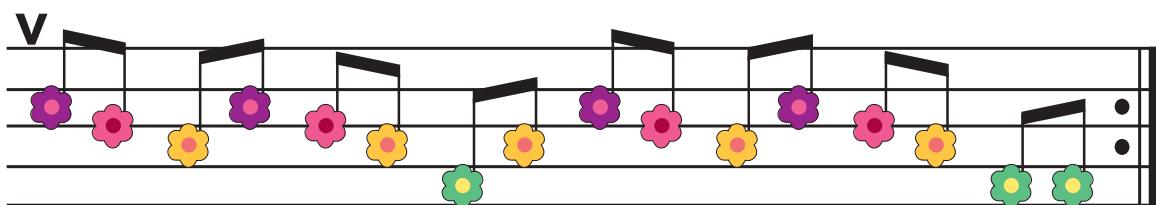

Танець — вид мистецтва, рухи під музику.

МЕТЕЛИЦЯ

Музика народна Слова В. Верховинця

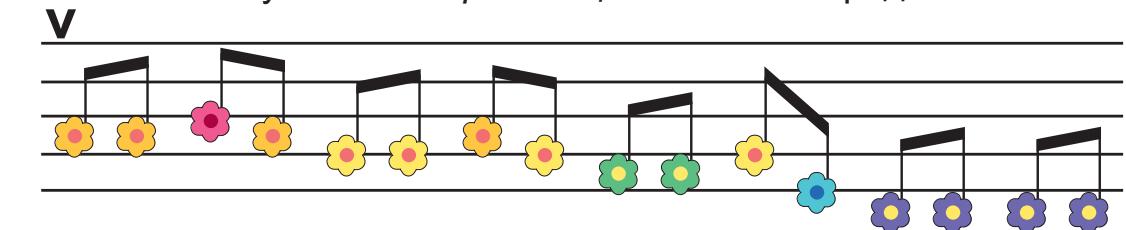
Ой, на дво - рі ме-те - ли - ця, кру-тить, вер-тиТЬ хур-де-ли-циѧ.
Bi - є во- на, по - ві - ва - є, ма-лих ді - ток роз-ва - жа-є.

Порівняй танець і пісню про метелицю. Який музичний інструмент доречно обрати для супроводу пісні?

ЗРОБИМ КОЛО Руханка

Музика В. Верховинця Слова народні

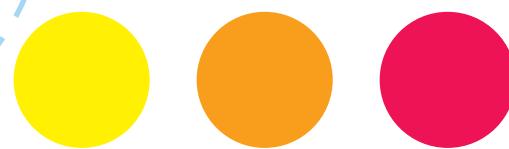
Зро-бим ко-ло, по-гу - ляй-мо і ве-се-ло за - спі-вай-мо.

Поцікався, які танці знають твої близькі та знайомі. Замість ранкової зарядки виконуй танцювальні рухи. Це не тільки весело, а й корисно для здоров'я.

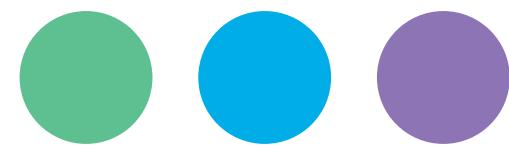

ІІ. РІЗНІ БАРВИ У ПРИРОДІ

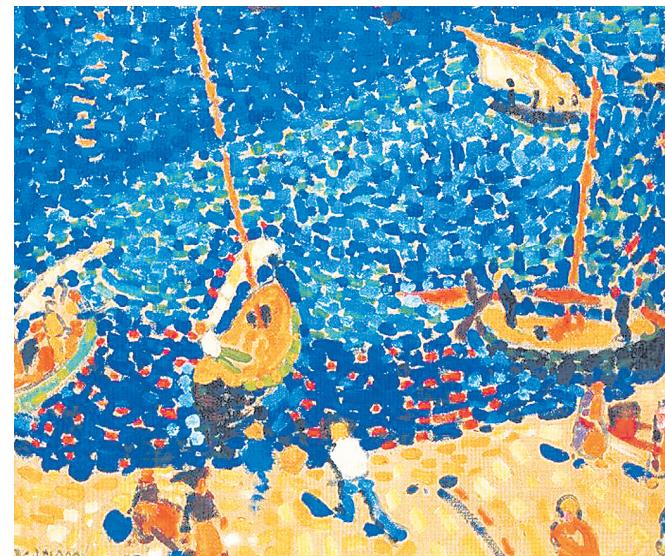
Розглядаючи жовте сонечко, червоні й оранжеві квіти, ми відчуваємо лагідне тепло. А від споглядання блакитної криги, снігу чи синьої хмари нам стає холодно. Тому художники так і назвали ці кольори — **тепліми й холодними**.

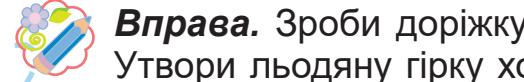
Теплі кольори

Холодні кольори

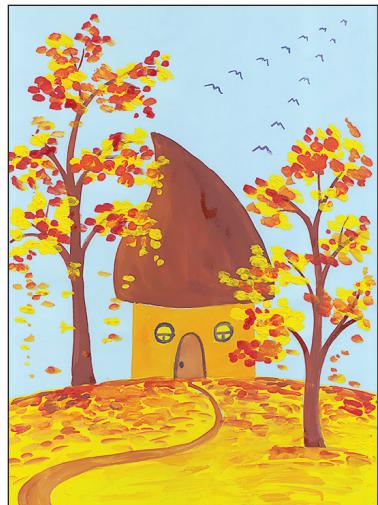
Знайди на картині теплі та холодні кольори.

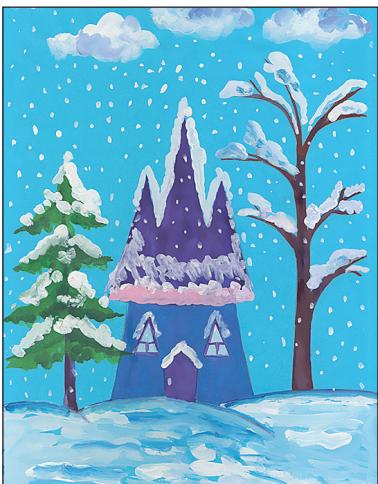
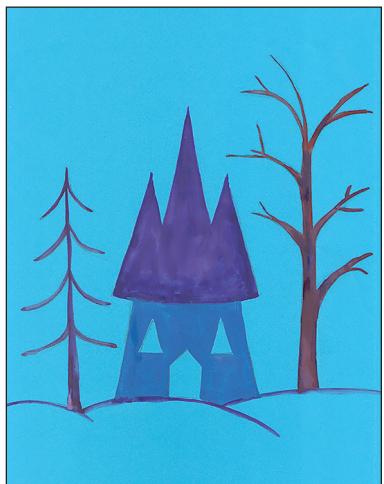
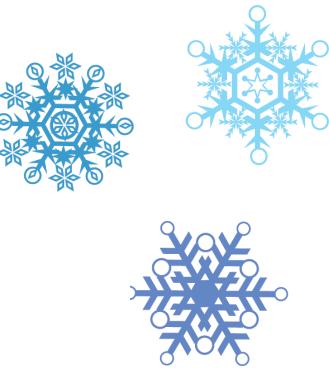
Вправа. Зроби доріжку з опалого листя фарбами теплих кольорів.
Утвори льодяну гірку холодними кольорами.

Варіант 1. Намалюй теплими кольорами затишний будиночок Осені.

Варіант 2. Намалюй холодними кольорами крижану оселю Зими.

Подивись, як Барвик «сховав» літери та цифри в казкових будиночках. Спробуй і ти.

12. ЗИМОВІ РИТМИ

Ось уже й зима почалася. Завіяла, захурделила, закружляла...

К. Дебюсси. «Сніг танцює» (ксилофон).

Уяви плавне і спокійне кружляння пухнастих сніжинок.

Кожна мелодія має власний ритм.

Ось як можна зобразити ритми імен наших героїв та їхніх пісеньок.

Лясолька

Барвик

Ритм — послідовність довгих і коротких звуків у музиці.

Придумай і заспівай ніжну мелодію до вірша. Обери музичний інструмент для супроводу своєї пісеньки. Поясни свій вибір.

Наче срібні зірочки,
білосніжні квіточки,
із зимової хмаринки
до землі летять сніжинки.

Леся Вознюк

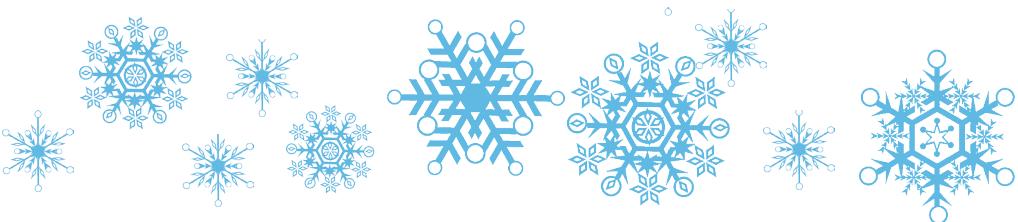
Барвик спробував заграти цю мелодію на трубі в супроводі барабана. Поясни йому, як зміниться в такому виконанні характер музики сніжинок.

Ритмічна вправа. Проплескай ритм загадки.

Закружляли у повітрі і легенькі, і біленькі
ці маленькі балеринки, називають їх...

Сніжинки

Досліди й виконай ритми своїх улюблених пісень.

12. ЗИМОВІ РИТМИ

Узимку сніжинки танцюють свої чарівні таночки, а мороз має на вікнах різні візерунки.

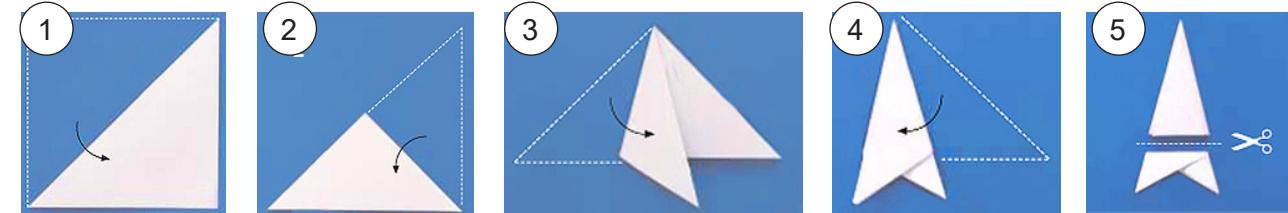

Простеж і розкажи, які елементи чергуються в нижньому зображені, а які – на картині.

Ритм — це рівномірне чергування елементів.

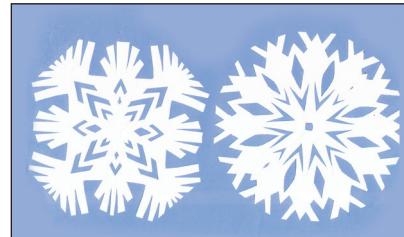
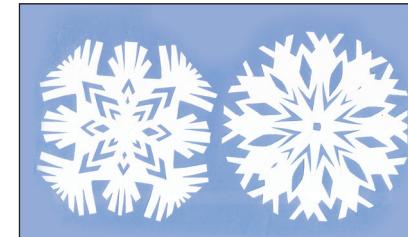
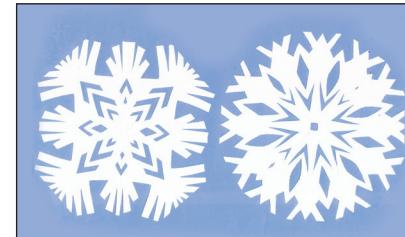
Створи з паперу красиву сніжинку.

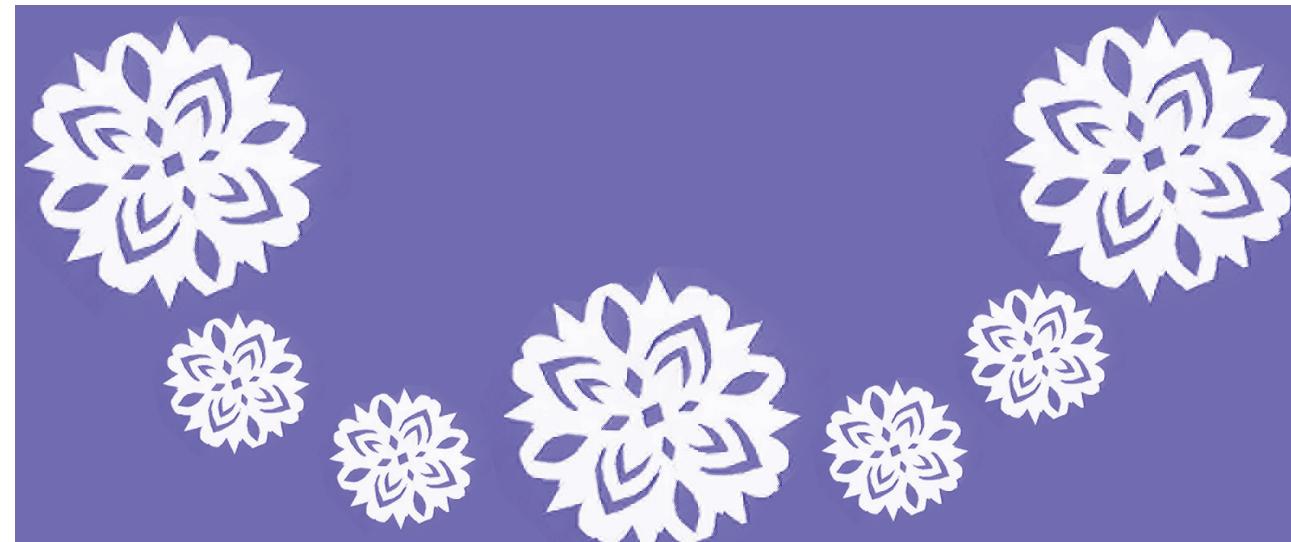
Колективна робота. Разом з друзями створи зі сніжинок прикрасу у певному ритмі.

Варіант 1

Варіант 2

! Обережно користуйся ножицями!

Наведи приклади ритмів у твоєму житті.

14. ЗИМОВІ СВЯТА

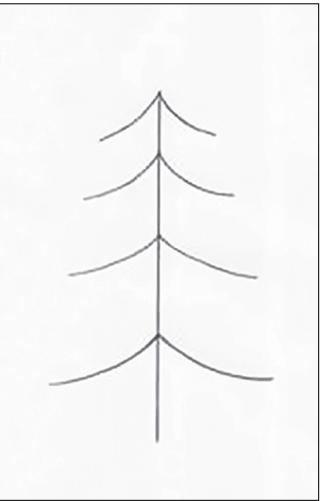
Святкування Нового року з нетерпінням чекають дорослі та діти. Вони прикрашають оселі, новорічну ялинку.

Що зображено на картині? Як ти думаєш, де і коли відбуваються ці події? Кого зобразив художник? Який настрій у дітей? За допомогою яких кольорів передано святочну атмосферу?

Розважатися біля ялинки завжди весело. Спробуй намалювати новорічну красуню відбитками пальчиків. Учись поступово зображувати ялинку.

Розглянь, як Барвик учився малювати дерева. Спробуй і ти.

15. РАДІЙТЕ! СВЯТО ЙДЕ!

Узимку так багато свят! Одним з найулюблених в Україні є Різдво. На Різдво співають **колядки**, вітаючи одне одного з народженням Христа. **Щедрівками** вітають з Новим роком.

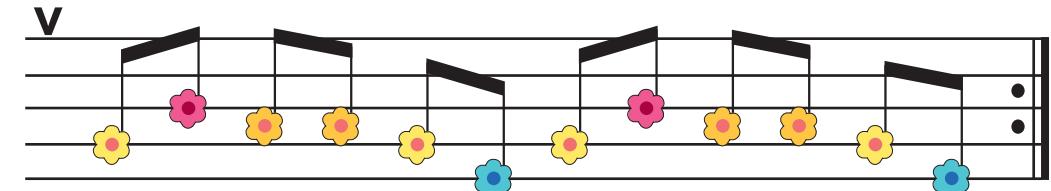
Колядка «Бог ся рождає!».

Розкажи про свої враження від картини. Що роблять її персонажі?

КОЛЯДКА

Ра- дуй - те- ся, лю- ди! У нас свято бу- де!
Бо - гу сві- чу став-те, а нам пи- ріг дай- те!

Проспівай відомі тобі колядки та щедрівки.
У якому темпі зазвичай виконують ці пісні?

Пісні можна виконувати з інструментальним супроводом і без нього.

Знайди серед зображених інструментів музичні. Які з них можна використати для супроводу колядки, щедрівки?

Дізнайся про традиції святкування Різдва та Нового року. На дозвіллі за бажання вивчи віншування і привітай ним на Новий рік.

Віншую вам нині,
Усі добре люди;
Хай в кожній родині
Завжди радість буде.

І щиро бажаю,
Щоб в році Новому
Добро прибувало
До вашого дому!

15. РАДІЙТЕ! СВЯТО ЙДЕ!

Діти на Різдво співають колядки і дарують усім святочний настрій. Рідним та друзям надсилають вітальні листівки та веселі смайлики електронною поштою.

Долучись до Всеукраїнського проєкту «Дивовижна поштівка». Придумай святочний підпис до картини.

Варіант 1. Зимові ночі зазвичай дуже темні. Для безпечної перевірки вулицями створи флікер (наклейку, що відбиває світло в темряві) з новорічними символами (картон, тканина, світловідбиваща стрічка).

Варіант 2. «Різдвяне янголятко» (створи відбитки долоньок, додамлюй зображення фарбами).

Привітай своїх друзів з веселими зимовими святами. А чи вмієш ти користуватися електронною поштою? Зроби світлину своєї роботи, надіши рідним чи друзьям електронною поштою.

ПЕРЕВІР СЕБЕ!

Завдання Лясольки:

- За ілюстраціями пригадай пісні та заспівай.

- Розкажи, як слід поводитися під час співу.

- Які бувають музичні звуки?

- Назві музичні знаки: f :|| p ♩ ♪

Завдання Барвика:

- Пригадай картини, які тобі найбільше сподобалися. Що на них зображенено?

- Чим користуються художники у своїй творчості?

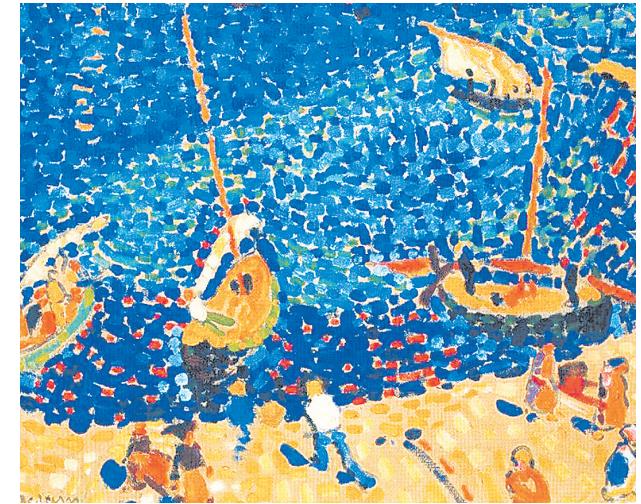
- Визнач, які метелики намальовані теплими кольорами, а які – холодними.

- Назві основні та похідні кольори на квітці.

Завдання Лясольки та Барвика:

- Добери до картин музичні твори, подібні до них за настроеми.

- Якими кольорами можна передати настрій музики п'ес?

Л. Колодуб. «Лялька співає». Р. Шуман. «Сміливий вершник».

- Розклади слова у відповідні мистецькі скрині. Яке слово «зайве»?

мелодія

картина

пісня

палітра

куплет

танець

мульфільм

звук

лінія

колір

темп

музична

образотворча